

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf. 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: VJ/45/2017.

Iktatószám: VJ/45-39/2017.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Deloitte Legal Erdős és Társai Ügyvédi Iroda (1068 Budapest, Dózsa György út 84/C., eljáró ügyvéd: dr. G.P.), mint a Kertész és Társai Ügyvédi Iroda (1137 Budapest, Budai Nagy Antal utca 3. I. emelet 2.) helyettesítője által képviselt **Mészáros Lőrinc** (8086 Felcsút, Fő utca 311/5.) bejelentő által benyújtott összefonódás-bejelentés alapján indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a szintén a Deloitte Legal Erdős és Társai Ügyvédi Iroda (1068 Budapest, Dózsa György út 84/C., eljáró ügyvéd: dr. G.P.) által képviselt **Konzum Befektetési Alapkezelő Zrt.** (1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 15. A lépcsőház II. emelet) és az **OPUS GLOBAL Nyrt.** (1065 Budapest, Révay utca 10.) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa megállapítja, hogy Mészáros Lőrincnek a Konzum Befektetési Alapkezelő Zrt. feletti egyedüli közvetlen irányításszerzésével, és ennek révén az OPUS GLOBAL Nyrt. feletti közvetett egyedüli irányításszerzésével megvalósuló összefonódás az eljárás során tett intézkedések eredményeként nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacokon.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A bejelentett összefonódás

- 1) A 2017. [ÜZLETI TITOK] napján létrejött és 2017. [ÜZLETI TITOK] napján módosított részvény adásvételi szerződés révén Mészáros Lőrinc (a továbbiakban. Bejelentő is) megszerzi a Konzum Befektetési Alapkezelő Zrt. (a továbbiakban: Konzum Alapkezelő) részvényeinek 53 százalékát, ami a Konzum Alapkezelő 2017. [ÜZLETI TITOK] napján módosított alapszabálya értelmében azzal egyező szavazati jogot biztosít számára.

- 2) A Bejelentő a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2017. szeptember 26-án az 1) pont szerinti ügyletet – mint közvetlen irányításszerzéssel megvalósuló összefonódást – bejelentette a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. (a továbbiakban: Tpvt.) 43/J. § (1) bekezdése szerint a Tpvt. 24. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel.
- 3) A Gazdasági Versenyhivatal 2017. október 3-án a Tpvt. 43/N. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a bejelentett összefonódás vizsgálatára versenyfelügyeleti eljárást indított a Tpvt. 70. § (1b) bekezdése b) pontjának első fordulata alapján. Az összefonódás-bejelentés ugyanis nem felelt meg a Tpvt. 43/J. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, mert a bejelentés alapján nem volt egyértelmű, hogy Mészáros Lőrinc, mely további vállalkozások felett szerez közvetett egyedüli vagy közös irányítást, így különösen az, hogy Mészáros Lőrincnek az OPUS GLOBAL Nyrt. (a továbbiakban: Opus) feletti jelenlegi, más vállalkozásokkal (köztük a Konzum Alapkezelővel) közös irányítása fennmarad-e vagy Mészáros Lőrinc egyedüli közvetett irányításává alakul át.
- 4) Az ügylet a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a Bejelentő nyilatkozata szerint – nem bejelentés-köteles. Az összefonódás vizsgálatára Magyarországon kívül más ország versenyhatósága előtt nem indult eljárás.

II.

Az eljárás teljes körűvé nyilvánítása

- 5) A vizsgáló által a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően kiadott adatkérő végzésre¹ a Bejelentő 2017. november 2-án benyújtott beadványában² úgy nyilatkozott, hogy a jelenleg a saját és az általa irányított vállalkozás tulajdonába lévő, valamint a bejelentett összefonódás révén tulajdonába kerülő Opus részvények együttesen meghaladják az 50 százalékot, mire tekintettel az összefonódás következtében az Opus feletti jelenlegi közös közvetlen irányítása közvetett egyedüli irányításává alakul át.
- 6) A beadvánnyal egyezően a vizsgáló – összhangban a Versenytanács VJ/26/2017. számú határozatában foglaltakkal – három, az összefonódással érintett vállalkozáscsoportot azonosított: a Mészáros Lőrinc és közeli hozzátartozói által irányított *Mészáros-csoportot*, a Konzum Alapkezelő által irányított *Alapkezelő-csoportot*, valamint az Opus által irányított *Opus-csoportot* (részletesen lásd az V. részben).
- 7) A Tpvt. 70. § (3a) bekezdése szerint, ha a Tpvt. 70. § (1b) bekezdés b) pontja alapján indított versenyfelügyeleti eljárásban beszerzett adatok alapján nem nyilvánvaló, hogy az összefonódás nem eredményezi az érintett piacon a verseny jelentős mértékű csökkenését, a vizsgáló – az eljáró versenytanács egyetértésével – végzéssel elrendeli az összefonódás piaci hatásai teljes körű vizsgálatát (teljes körű eljárás). A Gazdasági Versenyhivatalnak az eljárás teljes körűvé nyilvánítással kapcsolatos gyakorlatát összegző 2/2017. Közlemény³

¹ VJ/45-1/2017. számú végzés.

² VJ/45-5/2017. számú irat.

³ A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 2/2017. közleménye az összefonódás-bejelentési kötelezettség, az összefonódás vizsgálatára irányuló versenyfelügyeleti

29. pontja értelmében a 16. pont szerinti horizontális-, vertikális- vagy portfólió-hatások felmerülése esetén a 19. pontban meghatározott érintett piaci küszöbértékeknek az érintett vállalkozáscsoportok által történő túllépése esetén kerül sor az eljárás teljes körűvé nyilvánítására, továbbá a 23. és 24. pont alapján akkor is, ha a fentiek a rendelkezésre álló adatok alapján nem dönthetők el egyértelműen.

- 8) A jelen esetben megállapítható volt, hogy a Mészáros-csoportnak – a Mészáros Lőrinc és közeli hozzátartozója által közösen irányított Talentis Group Befektetési Zrt. (a továbbiakban: Talentis) egyedüli irányítása alá tartozó az Echo Penisola Kft. által működtetett – Part FM révén a balatoni térségben végzett regionális rádió műsorszórási tevékenysége, valamint az Opus-csoportnak az ugyanezen a földrajzi területen is végzett megyei lap kiadási tevékenysége között az adott régiót érintő hirdetési szolgáltatás tekintetében horizontális és/vagy portfólió kapcsolat áll fenn. E tevékenységekre nézve – a bejelentő által az eljárás során erre vonatkozóan szolgáltatott adatok hiányában – nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a fenti két vállalkozáscsoport piaci részesedései meghaladják-e a 2/2017. Közlemény 19. pontja szerinti küszöbértékeket, ezért a vizsgáló – az eljáró versenytanáccsal egyetértésben – az eljárást a Tpvt. 70. § (3a) bekezdése alapján 2017. november 9-én kiadott végzésével⁴ teljes körűvé nyilvánította.
- 9) A vizsgáló 2016. november 16-án kelt végzésével⁵ a Mészáros-csoportba és az Opus-csoportba tartozó vállalkozások hirdetési tevékenységének és azok piaci környezetének részletes bemutatására hívta fel a bejelentőt.

III.

A Médiatanács megkeresése

- 10) A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 171. § (1) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal köteles a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) állásfoglalását beszerezni az olyan vállalkozások közötti összefonódásnak a Tpvt. 24. § szerinti engedélyezéséhez, amely vállalkozások vagy a Tpvt. 15. § szerinti legalább két vállalkozáscsoport tagjai szerkesztői felelősséget viselnek, és amelyek elsődleges célja a médiatartalom nyilvánosságához való eljuttatása valamely elektronikus hírközlési hálózaton vagy nyomtatott sajtóterméken keresztül.
- 11) Jelen esetben a vizsgáló úgy ítélte meg, hogy a bejelentett összefonódás a Tpvt. 24. § (1) bekezdésének hatálya alá tartozik (lásd: VI. rész), továbbá a rendelkezésre álló információk alapján a Tpvt. 15. § szerinti érintett legalább két vállalkozáscsoport (Mészáros-csoport és Opus-csoport) tagjai szerkesztői felelősséget viselnek, és elsődleges

eljárás megindítása, valamint az eljárás teljes körűvé nyilvánítása esetén alkalmazandó „nem nyilvánvalóság” feltételről.

⁴ VJ/45-8/2017. számú végzés.

⁵ VJ/45-14/2017. számú végzés.

céljaik a médiatartalom nyilvánosságához való eljuttatása valamely elektronikus hírközlő hálózaton vagy nyomtatott sajtóterméken keresztül.

- 12) Minderre tekintettel – miután az nem állt rendelkezésre – a vizsgáló az Mttv. 171. § (1) bekezdése alapján VJ/45-15/2017. számú, 2017. november 24-i végzésével a bejelentés és mellékletei, valamint a Bejelentőnek a versenyfelügyeleti eljárás során addig benyújtott nyilatkozatai másolatának megküldésével a Médiatanács szakhatósági állásfoglalását kérte a bejelentett összefonódással kapcsolatosan.
- 13) A Médiatanács 1392/2017. (XII. 19.) számú, a Gazdasági Versenyhivatal számára 2017. december 27. napján kézbesített végzésében⁶ hatáskörének hiányát állapította meg, ezért a szakhatósági eljárást megszüntette.

IV.

A vizsgáló jelzése a Bejelentő felé a valószínűsíthető versenyproblémáról és az érintett vállalkozáscsoport összetételének változása

- 14) A vizsgáló 9) pont szerinti adatkérő végzésére a Bejelentő jelezte, hogy az általa eddig jelzettekben túlmenően, jelen összefonódás bejelentését követően a Mészáros-csoportba került a Talentis közvetlen irányítása alá tartozó GONG Rádió Információs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: GONG Kft.) is, mely az elsősorban Bács-Kiskun megye területén sugárzó GONG Rádió kereskedelmi rádióadót működteti. A bejelentő emellett részletes adatokat szolgáltatott⁷ a balatoni régiót és Bács-Kiskun megyét érintő helyi hirdetési szolgáltatás tekintetében.
- 15) Az adatok alapján a vizsgáló arra a következtetésre jutott, hogy a Part FM és a GONG Rádió vételi körzeteiben az összefonódás káros versenyhatásokkal járhat, azáltal, hogy az összefonódás következtében a Mészáros-csoportba kerülnek az Opus-csoportba tartozó, az adott földrajzi területeken kiadott helyi lapok.
- 16) A Versenytanács gyakorlata szerint, ha „[...] a versenyproblémát felvető összefonódás során a felek a bejelentésben nem tesznek vállalásokat, akkor az eljárás során a lehető leghamarabb az ügyben eljáró vizsgáló [...] jelzi, hogy az általa észlelt versenyproblémát feltétel vagy kötelezettség előírásával orvosolhatónak látja-e, szükség esetén jelezve a vállalás lehetséges irányát is.”⁸
- 17) Az előzőekre tekintettel a vizsgáló 2018 január 11-én jelezte a Bejelentő felé, hogy rendelkezésre álló információk alapján a Mészáros-csoportba tartozó helyi rádióknak, és az Opus-csoport azokkal azonos földrajzi területeken kiadott helyi lapjainak egy vállalkozáscsoportba kerülése káros versenyhatásokkal járhat, ami azonban leválasztással⁹

⁶ VJ/45-15/2017. számú irat.

⁷ VJ/45-22/2017. számú irat.

⁸ A Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 3/2017. közleménye az összefonódás vizsgálatára irányuló eljárásban hozott nem megtiltó határozatokban feltételek, illetve kötelezettségek előírásáról (a továbbiakban: 3/2017. Közlemény) 40. pont.

⁹ 3/2017. Közlemény VI. rész.

(pl. a helyi rádióknak valamely, a Mészáros-csoporttól független vállalkozás részére történő értékesítésével) megszüntethető.¹⁰

- 18) A Bejelentő 2018. január 18. napján benyújtott beadványában arról adott tájékoztatást, hogy a 2018. január 17. napján kötött (beadványához csatolt, az érintettek által aláírt) üzletrész adásvételi megállapodással, illetve szerződéssel a Talentis az Echo Penisola Kft. és a GONG Kft. üzletrészeit értékesítette az eljárásban érintett vállalkozáscsoportoktól független Szőke Tisza Invest Kft. (a továbbiakban: Vevő) részére. A Bejelentő jelezte, hogy álláspontja szerint a fenti üzletrész átruházások nem esnek a Tpv. 24. § szerinti bejelentési kötelezettség alá.

V.

Az összefonódás résztvevői

Az Alapkezelő-csoport

- 19) A Konzum Alapkezelő és általa a Konzum Magántőke Alapon keresztül közvetve irányított vállalkozásokból álló Alapkezelő-csoport tagjai az ingatlanhasznosítás, a vagyongazdálkodás, valamint a szállodai szolgáltatások területén fejtenek ki tevékenységet. Az Ingatlanhasznosítás területén az Alapkezelő-csoport irodai célú ingatlanokkal rendelkezik Pécsen, amellyel részese az irodai célú ingatlanhasznosítás országos forgalmából 1 százaléknál alacsonyabb részesedéssel rendelkezik. A Mészáros-csoport és az Opus-csoport Pécsen nem rendelkezik irodai célú ingatlanokkal. A szállodai szolgáltatások magyarországi forgalmából az Alapkezelő-csoport 10 százaléknál alacsonyabb részesedéssel rendelkezik.
- 20) Az Alapkezelő-csoport Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben – a vállalatcsoportba tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – tizenöt milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

A Mészáros-csoport

- 21) Mészáros Lőrinc és közeli hozzátartozói közvetlen vagy közvetett egyedüli irányítása alatt álló tartozó vállalkozások (Mészáros-csoport) az alábbi tevékenységeket végzik: víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló-szerelés; szőlőbor termelés; villamos berendezések gyártása; építési projekt szervezése; térszervezés; építőipari tevékenység; saját tulajdonú ingatlan adásvétel; gépjármű javítás és karbantartás; üdítőital és ásványvíz gyártás; vadgazdálkodás; ingatlanhasznosítás; növénytermesztés; film-, video- és televízióprogram terjesztés; televíziós hirdetések értékesítése; vegyes gazdálkodás; üzletvezetés; testápolási cikkek gyártása; mérnöki tevékenység és műszaki tanácsadás;

¹⁰ VJ/45-27/2017. számú irat

szállodai szolgáltatás; gépjármű kereskedelem; gépjárműjavítás; tézstafélék gyártása; baromfityénysztés; élelmiszer kiskereskedelem; szarvasmarha tenyésztés.¹¹

- 22) A Mészáros-csoport a televíziós hirdetés tekintetében az ECHO TV révén a televíziós hirdetési- és a teljes hirdetési tevékenység magyarországi forgalmából is 1 százalék alatti részesedéssel rendelkezik. Az ingatlanhasznosításon belül az irodai célú, az ipari és logisztikai célú, valamint a lakáscélú ingatlanhasznosítás magyarországi forgalmából a Mészáros-csoport 5 százalék alatti részesedésekkel rendelkezik. Viszonylag jelentős (10-20 százalék közötti) ugyanakkor a részesedése az ipari-logisztikai célú ingatlanok esetében Budapesten és vonzáskörzetében, mely területen azonban az Alapkezelő-csoport és az Opus-csoport sem rendelkezik ipari-logisztikai célú ingatlannal. A szállodai szolgáltatások terén a Mészáros-csoport lényegesen 1 százalék alatti részesedéssel rendelkezik a magyarországi forgalomból. Az építőiparban a Mészáros-csoport részesedése a magyarországi forgalomból az építőipari tevékenység egésze és annak egyes részterületei (út- és autópálya-építés, lakó- és nem lakó épületek építése, híd- és alagútépítés, egyéb építőipari tevékenység) tekintetében sem éri el az 5 százalékot.
- 23) A Mészáros-csoport Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben – a vállalatcsoporthoz tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – tizenöt milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

Az Opus-csoport

- 24) Az Opus legnagyobb részvényesei az összefonódást megelőzően: Mészáros Lőrinc (23,82 százalék), a Jászai Gellért irányítása alatt álló Konzum Magántőkealap (19,82 százalék) és Konzum Management Kft. (15,50 százalék), valamint a Mészáros Lőrinc által közvetlenül irányított Status Capital Befektetési Zrt. (8,19 százalék). Az Opus jelenleg, a Versenytanács VJ/26-16/2017. számú határozatában foglaltak szerint Mészáros Lőrinc, a Konzum Magántőkealap és a Konzum Management Kft. közös közvetlen (és ezen keresztül Mészáros Lőrinc és Jászai Gellért közös közvetett) irányítása alatt áll.
- 25) Az Opus és az általa irányított vállalkozások alkotta Opus-csoport fő tevékenységei a következők: ingatlanhasznosítás, építőipar, háztartási készülékek gyártása és kereskedelme, nyomtatott országos és megyei lapok és magazinok terjesztése és ezekhez kapcsolódóan hirdetési felületek értékesítése, online lapok üzemeltetése, valamint a fenti médium típusok hirdetési felületeinek értékesítése, továbbá szórólapterjesztés.
- 26) A nyomtatott sajtóban megjelenő hirdetések magyarországi forgalmából az Opus-csoport részesedése 15-25 százalék közötti, az online hirdetések esetében 5 százalék alatti, a teljes magyarországi hirdetési forgalomból pedig részesedése a Mészáros-csoportba tartozó ECHO TV televíziós hirdetéseivel együtt is kevesebb, mint 5 százalék. Az ingatlanhasznosítás egyik területén sem éri el az Opus-csoport részesedése az 1 százalékot. Az építőiparban az Opus-csoport részesedése az országos forgalomból kevesebb, mint 5

¹¹ A IV. fejezetben bemutatott változásokra tekintettel az eljáró versenytanács az Echo Penisola Kft. és a GONG Kft. vállalkozásokat és azok tevékenységeit már nem tekintette a Mészáros-csoporthoz tartozónak (lásd még a 38)-40) pontokat).

százalék, ezen belül viszonylag jelentős (5-15 százalék közötti) részesedéssel csak a híd- és alagútépítés területén rendelkezik.

- 27) Az Opus-csoport Magyarország területén az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben – a vállalatcsoporthoz tartozó vállalkozások közötti forgalom nélkül – tizenöt milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt ért el.

VI.

Bejelentési kötelezettség

Összefonódás

- 28) A Tptv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez valamely tőle független vállalkozás felett. A Versenytanács gyakorlata szerint továbbá „[...] összefonódásnak minősül, ha valamely vállalkozás felett annak addigi egyik közös irányítója egyedüli irányítás szerez.”¹²
- 29) A Tptv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel, részvényeivel rendelkezik, illetőleg a szavazati jogok több mint ötven százalékaival rendelkezik.
- 30) A Tptv. 23. § (3) bekezdés a) pontja értelmében közvetett irányítási joggal rendelkezik a vállalkozás azon vállalkozás felett, amelyet az általa közvetlenül irányított vállalkozás vele együtt vagy önállóan – közvetlenül irányít.
- 31) Az 1) pont szerinti ügylet révén Mészáros Lőrinc megszerzi a Konzum Alapkezelő szavazati jogot biztosító részvényeinek 53 százalékát, ami a Tptv. fent hivatkozott rendelkezései alapján közvetlen egyedüli irányításszerzés formájában megvalósuló összefonódásnak minősül. A Konzum Alapkezelő feletti fenti irányításszerzés következményeként Mészáros Lőrincnek az Opus feletti eddigi, a Versenytanács VJ/26-16/2017. számú határozata szerinti, más vállalkozásokkal közös irányítása a Tptv. 23. § (3) bekezdésének a) pontja szerinti egyedüli közvetett irányításává alakul át. A Mészáros Lőrinc közvetlen egyedüli irányítása alá kerülő Konzum Alapkezelő által irányított (és az összefonódás révén Mészáros Lőrinc egyedüli irányítása alá kerülő) Konzum Magántőke Alap ugyanis az Opus részvényeinek 22,4 százalékaival rendelkezik, ami a Mészáros Lőrinc és az általa közvetlenül egyedül irányított Status Capital Zrt. tulajdonában lévő együttesen 32,75 százaléknyi részvénnyel együtt több, mint 50 százalék.

Küszöbértékek

¹² 1/2017. Közlemény 78. pont.

- 32) A Tpvt. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódását a Gazdasági Versenyhivatalhoz be kell jelenteni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt egymilliárd forint felett van.
- 33) A Tpvt. 27. § (1) bekezdése alapján a nettó árbevétel számítása során nem kell figyelembe venni az azonos érintett vállalkozáscsoportba tartozó érintett vállalkozásoknak vagy azok vállalkozásrészeinek az egymás közötti forgalmát. A Tpvt. 27. § (2) bekezdése szerint külföldön honos vállalkozás nettó árbevételének számítása során a Magyarország területén eladott árukból az előző üzleti évben elért nettó árbevételt kell figyelembe venni. A Tpvt. 27. § (5) bekezdése szerint a közösen irányított vállalkozás nettó árbevételét egyenlő arányban kell megosztani az azt irányító vállalkozások között. A Tpvt. 26. § (6) bekezdése alapján a nettó árbevételt az összefonódás-bejelentés benyújtásának időpontjához képest utolsó hitelesen lezárt üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló szerinti nettó árbevétel alapján kell meghatározni.
- 34) A Tpvt. 26. § (1) bekezdése értelmében érintett vállalkozások az összefonódásban közvetlenül és közvetetten részvevő vállalkozások. A (2) bekezdés b) pontja alapján közvetlen résztvevő a közvetlen irányítást szerző vállalkozás, az ilyen vállalkozást más vállalkozáscsoport egy vagy több tagjával közösen irányító – a 23. § (1) bekezdés b) pontja szerint közvetett közös irányítást szerző – vállalkozás, valamint az a vállalkozás, amely felett irányítást szereznek. A (3) bekezdés szerint közvetett résztvevők azon vállalkozáscsoport [Tpvt. 15. § (2) bekezdés] további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. Az (5) bekezdés szerint érintett vállalkozáscsoport a közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.
- 35) Az előzőek alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a Konzum Alapkezelő felett közvetlen irányítást szerző Mészáros Lőrinc, valamint az irányítása alá kerülő Konzum Alapkezelő. A Tpvt. 26. § (2) bekezdés b) pontjának utolsó fordulata alapján szintén közvetlen résztvevőnek minősül az Opus, mely felett Mészáros Lőrinc közvetett egyedüli irányítást szerez (lásd a 31) pontot). Ezzel összefüggésben megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy az összefonódás következtében közvetett irányítás alá kerülő vállalkozások (mint jelen esetben a Konzum Alapkezelő által egyedül irányított vállalkozások) a Tpvt. 26. § (3) bekezdése alapján közvetett résztvevőnek minősülnek, a közvetett egyedüli irányítás alá kerülő vállalkozás csak akkor minősül közvetlen résztvevőnek, ha az egyedüli irányítást szerző annak az összefonódás előtt egyik közös irányítója volt.
- 36) Az előzőekre tekintettel az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok a Mészáros-csoport, az Alapkezelő-csoport és az Opus-csoport.
- 37) Az összefonódással érintett fenti három vállalkozáscsoportnak az utolsó hitelesen lezárt (2016.) üzleti évben a nettó árbevétele együttesen meghaladta a tizenöt milliárd forintot, továbbá van köztük legalább két olyan vállalkozáscsoport, amelyek nettó árbevétele

meghaladta az egymilliárd forintot, ezért az összefonódást be kellett jelenteni a Gazdasági Versenyhivatalhoz.

VII.

Az összefonódás értékelése

Az eljárás vizsgálati szakaszában történt strukturális változások

- 38) A versenyhatások értékelése kapcsán az eljáró versenytanács először is visszautal a IV. fejezetben kifejtettekre. A vizsgáló által előzetesen a lokális hirdetési piacokon – egyes földrajzi piacokon a helyi nyomtatott és rádiós médiatermékek egy kézbe kerülése miatt – valószínűsített versenyhatások tényleges felmerülését a Part FM, illetve GONG rádiókat működtető Echo Penisola Kft., illetve a GONG Kft. vállalkozások – érintett vállalkozáscsoportoktól a Tpv. 15. §-a szerint független vevő részére történő – értékesítése megelőzte, így azok érdemi értékelése szükségtelen, hiszen a versenyhatások értékelését a döntés meghozatalakor fennálló tények (így adott esetben megváltozott vállalkozáscsoport struktúra) figyelembe vételével kell elvégezni.¹³
- 39) Az előzőekre tekintettel az eljáró versenytanács az összefonódással érintett piacokat és a versenyhatásokat a továbbiakban annak a ténynek a figyelembe vételével értékelte, hogy az Echo Penisola Kft. és a GONG Kft. és az általuk végzett tevékenységek már nem részei a Mészáros-csoportnak.
- 40) Általános élel megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a vizsgálati szakaszban történt strukturális változásokat a fentebb kifejtettek szerint tényként veszi figyelembe a versenyhatások Tpv. 30. § (2) bekezdése szerinti értékelésekor, azaz ezek a strukturális változások önmagukban nem zárják ki, hogy az esetlegesen fennmaradó versenyproblémák miatt az összefonódást a Tpv. 30. § (1) bekezdése alapján megtiltsa, vagy annak kapcsán a Tpv. 30. § (3) bekezdésén alapuló, egyéb korrekciós intézkedéseket alkalmazzon. Jelen esetben azonban az alábbiakban kifejtettek szerint nem volt szükség ilyen beavatkozásokra.

A versenyhatások értékelésének keretei

- 41) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális- és portfólió hatásait vizsgálja a 2/2017. számú Közleményben foglaltak szerint.
- 42) A Tpv. 30. § (1) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal megtiltja az összefonódást, ha – az (2) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás jelentős mértékben csökkenti a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.
- 43) A 2/2017. Közlemény 19. pontja rögzíti azokat a piaci részesedési küszöböket (illetve feltételeket), amelyek teljesülése esetén felmerülhetnek káros versenyhatások. E

¹³ Lásd 1/2017. Közlemény 184. pontját, illetve a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf:27.604/2011/7. számú jogerős ítéletét a VJ/158/2008. számú ügyben.

közlemény 20. pontja szerint az érintett piaci részesedések meghatározásakor az érintett vállalkozáscsoportok egyikébe sem tartozó közösen irányított vállalkozások részesedései egyenlő arányban kerülnek megosztásra az irányító vállalkozáscsoportok között. A versenytanács gyakorlata alapján ez a szabály elsődlegesen az eljárás indítás mérlegelését, illetve az egyszerűsített és a teljeskörű eljárások elhatárolását szolgálja, a közös irányításnak azonban az összefonódások piaci hatásainak vizsgálatakor is van jelentősége.

- 44) Az előzőekre tekintettel a Versenytanács gyakorlata szerint „Az összefonódás elbírálásakor mérlegelni kell az egyes közös irányítók érdekeltségi viszonyait és a vállalkozás irányításában betöltött szerepét is [...]”.¹⁴ A közös irányítás tényének, illetve a közös irányító személyének (a piaci jelenlétéből levezetett érdekeltségeinek) ugyanis a piaci erő mértékével (és így a piaci részesedéssel) összefüggő kárelméleteket erősítő, vagy ellensúlyozó szerepe lehet, attól függően, hogy milyen jellegű kárelméletről van szó. Vertikális és portfólió hatások mértéke a közösen irányított vállalkozás esetében kisebb lehet, mint amit a piaci részesedés mértéke sugallna, ha az alacsony ár alkalmazásával, termelés visszafogásával járó esetleges versenykorlátozó visszaélésekben a másik közös irányító a piacon való jelenléte hiányában nem feltétlenül érdekelt. A horizontális hatás tekintetében más a helyzet, mert a legfőbb horizontális versenyaggály, az árak emelése tekintetében általában nincs érdekkülönbség a közös irányítók között.
- 45) A fenti megközelítés akkor is alkalmazandó, ha a vállalkozáscsoportban egyedül- és más vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozással közösen irányított vállalkozás is van, vagy éppen az összefonódás hoz létre ilyen helyzetet. Ha az összefonódás révén egy olyan vállalkozás kerül a vállalkozáscsoportba, amelyet a vállalkozáscsoport valamely tagja a tranzakció előtt egy másik vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozással közösen irányított (mint a jelen esetben, amikor a Mészáros Lőrinc által közösen irányított Opus kerül a Mészáros-csoportba), akkor éppen a másik közös irányító kiesésének jelentőségét kell értékelni. Ilyen esetben fúzió-specifikus horizontális hatás főszabályként nem jelentkezik. A közös irányítóknak az árak emelésében általában meglévő érkazonosságára tekintettel ugyanis az összefonódás következtében ez áremelési képesség, illetve érdekeltség érdemben nem változik. Ezzel szemben, a vertikális és a portfólió hatás szempontjából a másik közös irányító (mint ebből fakadó korlátozásokban ellenérdekelt fél) kiesése fentiek szerint erősítheti az azonosított kárelméletek bekövetkezését, hiszen az addig közösen irányított vállalkozásnak a vállalkozáscsoportba kerülésével megszűnik az addigi másik (kapcsolódó piacon nem aktív) közös irányító ellenérdekeltsége a versenykorlátozó stratégiák alkalmazása tekintetében.
- 46) Az előzőek értékelését a jelen esetben az eljáró versenytanács szükségtelennek tartotta, mert a következőkben részletezettek szerint az Opus-csoport teljes piaci részesedéseinek figyelembevételével mellett értelmezett kárelméletek esetében sem voltak azonosíthatók káros versenyhatásai az összefonódásnak.

Az érintett piacok

- 47) A Tpv. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett árupiac meghatározásakor a

¹⁴ VJ/37-14/2017. számú határozat 71) pont.

megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árakat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

- 48) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Erdemben azonban csak azon piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti versenyhatások fennállhatnak.

Vizsgált árupiacok

- 49) A jelen összefonódás esetében, figyelemmel az érintett vállalatcsoportok tevékenységére és az azok közötti kapcsolatokra, az eljáró versenytanács az alábbiakat tekintette vizsgálandó érintett árupiacoknak: hirdetésértékesítés, ingatlanhasznosítás, szállodai szolgáltatások, építőipar.
- 50) A hirdetésértékesítés egészének értékelésén túlmenően az eljáró versenytanács külön-külön is vizsgálta az egyes médium típusokban történő hirdetésértékesítést, így a televízióban, a nyomtatott sajtóban, valamint az online felületeken futó hirdetések értékesítését. Az ingatlanhasznosításon belül az eljáró versenytanács az ingatlanok típusa (célja) szerint külön is vizsgálta az irodai célú ingatlanhasznosítást, az ipari-logisztikai célú ingatlanhasznosítást, valamint a lakáscélú ingatlanhasznosítást. Az építőipari tevékenység egésze mellett az eljáró versenytanács vizsgálta a versenyhatásokat az út- és autópálya építés, a lakó- és nem lakó épületépítés, a híd- és alagútépítés, valamint az egyéb építési szolgáltatások tekintetében. Miután az összefonódásnak a fenti tevékenységek esetében – az alább részletezettek szerint – azok egésze és egyes részterületei (mint szóbajöhető legszűkebb árupiacok) tekintetében sem mutatkoztak versenyfelügyeleti beavatkozásra okot adó káros versenyhatásai, az eljáró versenytanács ezen tevékenységek esetében szükségtelennek tartotta az érintett árupiac egyértelmű meghatározását.
- 51) A szállodai szolgáltatást egyezően a Versenytanács kialakult gyakorlatával¹⁵ egységes és az egyéb szálláshely biztosítási szolgáltatásoktól elkülönült árupiacként vizsgálta.

Vizsgált földrajzi piacok

- 52) Érintett földrajzi piacként az eljáró versenytanács a hirdetésértékesítés és az építőipar esetében Magyarország egész területét vizsgálta.
- 53) Az ingatlanhasznosítás és a szállodai szolgáltatások tekintetében az eljáró versenytanács szükségtelennek tartotta annak eldöntését, hogy az érintett földrajzi piac Magyarország egész területe vagy azon belüli helyi földrajzi területek (egyes városok és vonzáskörzetük), mert egyik érintett földrajzi piac meghatározás feltételezése esetén sem mutatkoztak káros versenyhatásai az összefonódásnak.

¹⁵ VJ/40-12/2017. számú határozat 26) pont.

Beavatkozásra okot adó versenyhatások hiánya

Horizontális hatások

- 54) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyek azonos (eladói vagy vevői) oldalán az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozáscsoport (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen van.
- 55) Az érintett vállalatcsoportok közül a Mészáros-csoport és az Opus-csoport azonos tevékenysége a hirdetési felület értékesítése, az Alapkezelő-csoport hirdetési tevékenységet nem végez. A hirdetési tevékenységen belül a Mészáros-csoport csak televíziós hirdetésekkel, míg az Opus-csoport csak a nyomtatott sajtóban, valamint az online megjelenő hirdetésekkel foglalkozik. Horizontális hatás így csak a hirdetés értékesítés egésze tekintetében azonosítható, ahol azonban a két vállalatcsoport együttes piaci részesedése lényegesen alacsonyabb, mint az a mérték (20 százalék), amely felett a 2/2017. Közlemény 19. ba) pontja alapján felmerülhetnek káros horizontális hatások.
- 56) Az ingatlanhasznosításban belül mindhárom érintett vállalatcsoport jelen van az irodai célú ingatlanhasznosításban, horizontális átfedés azonban csak a lehető legtágabb, országos földrajzi piacon azonosítható. Ezen a piacon azonban az érintett három vállalkozáscsoport együttes részesedése 1 százalék alatti. Az ipari-logisztikai célú ingatlanhasznosítással csak a Mészáros-csoport és az Opus-csoport foglalkozik. A két vállalatcsoport együttes országos piaci részesedése azonban 5 százalék alatti. A lakáscélú ingatlanhasznosítás országos piacán is jelen van mind a Mészáros-csoport, mind az Opus-csoport, együttes piaci részesedésük azonban 1 százalék alatt marad. Az eljárás során olyan település vagy régió sem került azonosításra, ahol az érintett vállalkozáscsoportok együttes részesedése valamely ingatlan típus esetében akár csak megközelítette volna a 20 százalékot. Fentiekre tekintettel kizárhatók a káros horizontális hatások az ingatlanhasznosítás piacán és annak egyes alpiacain is.
- 57) A szállodai szolgáltatásokkal csak az Alapkezelő-csoport és a Mészáros-csoport foglalkozik, együttes magyarországi piaci részesedésük azonban kevesebb, mint 10 százalék, és olyan település vagy régió sem volt azonosítható, amelyen együttes részesedésük meghaladná a 20 százalékot, amely felett a 2/2017. Közlemény alapján felmerülhetnének káros horizontális hatások.
- 58) Az építőipari tevékenységet csak a Mészáros-csoport és az Opus-csoport végez, az Alapkezelő-csoport nem. A két vállalatcsoport együttes piaci részesedése ugyanakkor az építőipari tevékenység egészében és annak egyes részterületein sem éri el Magyarországon a 10 százalékot, így kizárhatók a káros horizontális hatások.

Vertikális- és portfólió-hatások

- 59) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy

mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).

- 60) A jelen összefonódás esetében az érintett vállalkozások tevékenységei között többirányú lehetséges vertikális kapcsolat azonosítható. Ilyen kapcsolat állhat fenn a hirdetésértékesítési tevékenység és az érintett vállalatcsoportok egyéb tevékenységei között, továbbá az építőipari tevékenység és az ingatlanhasznosítási, illetve szállodai tevékenység között, valamint a szállodai szolgáltatás és az ingatlanhasznosítási tevékenység között. Az érintett vállalkozáscsoportok piaci részesedései azonban az előzőek szerinti vertikálisan kapcsolódó piacokon lényegesen alatta maradnak annak a mértéknek (30 százalék), amely felett az 2/2017. Közlemény 19. bb) alapján felmerülhetnek káros *vertikális* hatások.
- 61) A portfólió hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.
- 62) A jelen összefonódás esetében a hirdetésértékesítés területén azonosítható kiegészítő jellegű kapcsolódás a Mészáros-csoport televíziós hirdetésértékesítési, illetve az Opus-csoport nyomtatott sajtóra és online felületekre vonatkozó hirdetésértékesítési tevékenysége között, azok elkülönült áru piacokként történő feltételezése esetén. Az érintett vállalkozáscsoportok piaci részesedései azonban ezen tevékenységek mindegyike esetében alatta maradnak annak a mértéknek (30 százalék), amely felett az 2/2017. Közlemény 19. bc) alapján felmerülhetnek káros portfólió-hatások.

Összegzés

- 63) Mindezek alapján az eljáró versenytanács – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – a Tpv. 76. § (1) bekezdés aa) pontja szerinti határozatában megállapította, hogy az összefonódás az eljárás során tett intézkedések eredményeként nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon.

VIII.

Eljárási kérdések

- 64) A Tpv. 95/F. § (1) bekezdése alapján a jelen eljárásban a Tpv.-nek az eljárás megindításakor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.
- 65) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság hatáskörébe (Tpv. 86. §), illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 66) Az eljáró versenytanács határozatát a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával előzetes álláspont készítése és tárgyalás tartása nélkül hozta meg.

- 67) A Tpv. 63. § (3) bekezdése szerint, ha a vizsgáló a 70. § (3a) bekezdése alapján az összefonódás teljes körű vizsgálatát rendeli el, az eljárást befejező döntést az összefonódás-bejelentés beérkezésétől számított négy hónapon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közzétételéről. Jelen esetben az összefonódás-bejelentés beérkezése 2017. szeptember 26. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33. § (3) bekezdés c) pontja szerint a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az azok teljesítésig eltelt idő, továbbá ugyanezen törvény 33. § (3) bekezdés d) pontja szerint a szakhatóság eljárásának időtartama (a jelen esetben az átfedések kiszűréssel összesen: 70 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít bele – az ügyintézési határidő 2018. április 6-án jár le.
- 68) A bejelentő a Tpv. 62. § (1) c) pontja szerinti hárommillió forintos igazgatási szolgáltatási díjat és annak kiegészítéseként a Tpv. 62. § (4) bekezdése szerint fizetendő további tizenkétfélmillió forintot, valamint az Mttv. 171. § (6) bekezdése alapján a Médiatanács szakhatósági eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat határidőben megfizette, ez utóbbi díjat a Gazdasági Versenyhivatal a Médiatanács szakhatósági eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséről szóló 44/2011. (VIII. 25.) NFM rendelet 1. § (2) bekezdése alapján a Médiatanács Magyar Államkincstárnál vezetett számlájára átutalta.
- 69) Tekintettel arra, hogy a Médiatanács a szakhatósági eljárást hatáskörének hiánya miatt megszüntette és így szakhatósági állásfoglalást nem adott ki, a határozat rendelkező részére a Ket. 72. § (1) bekezdése db) pontja, indoklására pedig a Ket. 72. § (1) bekezdésének ed) pontja nem alkalmazható.
- 70) Az ügyfeleket [Tpv. 52. § aa) pont] megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1) bekezdésén alapul. A Ket. 44. § (9) bekezdése szerint a szakhatóság végzései ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

Budapest, 2018. február 1.

Dudra Attila s.k.
előadó versenytanácsstag

Dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke,
versenytanácsstagnaként eljárva

dr. Kuritár Dávid s.k.
versenytanácsstag